

## نصب سیستم‌های پزشکی از راه دور در زندان عمومی شهرستان کرمان برای کاهش ارجاعات زندانیان به پزشکان متخصص خارج از زندان

سردبیر محترم

در طی دهه اخیر با پیشرفت‌های مهم در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات، روند ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به نوبه خود دچار تغییرات مهمی شده است. شاید بتوان حوزه پزشکی از راه دور (تله‌مدیسین) را یکی از مهم‌ترین این تغییرات مثال زد. یکی از جاهایی که پزشکی از راه دور می‌تواند کمک‌کننده باشد ارائه خدمت از راه دور به زندان‌هاست. رساندن خدمات پزشکی به زندانیان، چالش بسیار بزرگی برای مسئولین زندان و مسئولین بهداشتی است. گاهی اوقات به دلایل مختلف، مسئولین زندان تصمیم به ارجاع بیماران به خارج از زندان می‌گیرند. این کار بسیار پرهزینه و حتی خطرناک است. بعضی اوقات حتی خود زندانیان به دلیل این که نمی‌خواهند با لباس زندان در محیط خارج دیده شوند از اعزام به خارج از زندان پرهیز می‌کنند (۱). در سال‌های اخیر در برخی از کشورهای جهان مانند استرالیا و آمریکا تلاش شده تا از تله‌مدیسین برای کاهش ارجاعات به خارج از زندان استفاده شود که نتایج بسیار موفق و قابل توجهی نیز به دست آمده است (۲-۵).

نکته بسیار مهمی که قبل از نصب هرگونه سیستم پزشکی از راه دور باید به آن توجه کرد انجام یک نیازسنجی دقیق است. بسیار مهم است که ابتدا پیش‌بینی کنیم که خدمت پزشکی از راه دور تا چه حد می‌تواند مؤثر باشد و در جلوگیری از سفرهای غیرضروری و همچنین بالابردن سرعت و کیفیت خدمت کمک کند.

چنین کاری تاکنون در کشور انجام نشده است و بنابراین تحقیق حاضر با هدف تأثیر نصب سیستم تله‌مدیسین در زندان عمومی شهر کرمان و برقراری ارتباط با بیمارستان‌های تخصصی این شهر بر کاهش ارجاعات به خارج از زندان انجام گرفت. پس از اخذ مجوز و با مراجعه به دفاتر پزشکی زندان، لیستی از کلیه اعزام‌های ۴ ماهه آخر سال ۱۳۸۹ تهیه شد. سپس تمامی این موارد با دقت بررسی شد و مدل‌های فرضی برای تک تک ارجاعات ساخته شد تا به این سؤال پاسخ داده شود که "اگر سیستم پزشکی از راه دور برای تمام تخصص‌ها بین زندان و بیمارستان تخصصی برقرار بود آیا باز هم نیاز به این ارجاع بود یا نه؟"

در مواردی که لازم بود با پزشکان متخصص مختلف تماس گرفته می‌شد و ضمن توضیح کامل از آن‌ها پرسیده می‌شد که در این مورد در صورت مشاهده شرح حال و عکس‌های بیمار، آیا فکر می‌کنید که نیازی به ارجاع بیمار بوده است یا نه؟ در مجموع ظرف مدت ۳ ماه، ۱۳۴ مورد ارجاع شامل ۱۲۲ مرد، ۱۱ زن و یک نوزاد از زندان به بیمارستان‌های تخصصی صورت گرفته بود.

علت ارجاعات بسیار متنوع بودند. اما شایع‌ترین علت مراجعه، ویزیت معمولی توسط متخصص بود که ۴۷ مورد (۳۵٪) از ارجاعات را تشکیل می‌داد. بر طبق گزارش درمانگاه زندان، بسیاری از ویزیت‌ها برای مشاوره و گاهاً گرفتن وقت عمل بود که احتمالاً بسیاری از این ویزیت‌ها از راه دور با همکاری پزشک زندان امکان‌پذیر می‌شد. بر عکس، بسیاری از ارجاعات حتی در صورت وجود سیستم پزشکی از راه دور نیز قابل پیشگیری و اجتناب نبودند.

در مجموع، تیم بررسی‌کننده به این نتیجه رسید که در صورتی که بین زندان و بیمارستان‌های تخصصی، ارتباطی با استفاده از ابزار لازم مانند دوربین دیجیتال و خط اینترنت پرسرعت برقرار می‌شد احتمالاً حدود ۴۰-۳۵ درصد از ارجاعات قابل پیشگیری بودند.

اگر تجهیزات لازم برای انجام مشاوره از راه دور به علاوه برقراری یک ارتباط مخابراتی قوی و مؤثر با هم باشند می‌توان تا حدود قابل ملاحظه‌ای از ارجاعات را کاهش داد که در واقع رقمی بسیار قابل ملاحظه و با ارزش می‌باشد و ارزش سرمایه‌گذاری روی تله‌مدیسین در زندان را توجیه می‌کند.

«دریافت: ۱۳۹۱/۲/۲۵ پذیرش: ۱۳۹۱/۴/۶»

### کامبیز بهالدین بیگی<sup>۱\*</sup>؛ الهام امیرطاهری<sup>۲</sup>؛ وجیه علیزاده جلگه<sup>۲</sup>

۱. گروه انفورماتیک پزشکی، مرکز تحقیقات انفورماتیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

۲. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

\***عهده‌دار مکاتبات:** کرمان، بلوار جمهوری اسلامی، نرسیده به دانشکده فنی، مرکز رشد فناوری‌های سلامت، مرکز تحقیقات انفورماتیک پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، تلفن: ۰۹۱۳۴۴۱۶۱۰۹

Email: kambiz321@gmail.com

### References

1. Torres C. Telemedicine has more than a remote chance in prisons. *Nat Med.* 2010;16(5):496.
2. Glaser M, Winchell T, Plant P, Wilbright W, Kaiser M, Butler MK, et al. Provider satisfaction and patient outcomes associated with a statewide prison telemedicine program in Louisiana. *Telemed J E Health.* 2010;16(4):472-9.
3. Fox KC, Whitt AL. Telemedicine can improve the health of youths in detention. *J Telemed Telecare.* 2008;14(6):275-6.
4. Manfredi L, Shupe J, Batki SL. Rural jail telepsychiatry: a pilot feasibility study. *Telemed J E Health.* 2005; 11(5):574-7.
5. Yogesan K, Henderson C, Barry CJ, Constable IJ. Online eye care in prisons in Western Australia, *J Telemed Telecare.* 2001;7 Suppl 2:63-4.